

AGENDA DIGITALI GĦALL-EWROPA

Mill-1995 'l hawn, it-teknoloġġi tal-informazzjoni u tal-komunikazzjoni (ICTs) ġabu magħhom aktar produttività u tkabbir fl-UE^[1]. F'dawn l-aħħar tletin sena, il-"konvergenza" teknoloġika ċajpret il-linja bejn it-telekomunikazzjoni, ix-xandir u l-IT. Il-Kummissjoni varat is-suq uniku diġitali fl-2015 biex twettaq il-proposti leġiżlattivi ewlenin, pereżempju li tingħata spinta lill-kummerċ elettroniku, id-drittijiet tal-awtur, il-privatezza elettronika, l-armonizzazzjoni tad-drittijiet diġitali, l-armonizzazzjoni tar-regoli tal-VAT u ċ-ċibersigurtà.

IL-BAŽI ĠURIDIKA

Filwaqt li t-Trattati ma fihom l-ebda dispożizzjoni speċjali għall-ICTs, l-UE tista' tiegħu azzjonijiet rilevanti fil-qafas tal-politiki settorjali u orizzontali, fosthom: il-politika industrijali (l-Artikolu 173 tat-TFUE); il-politika tal-kompetizzjoni (l-Artikoli 101-109 tat-TFUE); il-politika kummerċjali (l-Artikoli 206 u 207 tat-TFUE); in-netwerks trans-Ewropej (TENs) (l-Artikoli 170-172 tat-TFUE); ir-riċerka, l-iżvilupp teknoloġiku u l-ispazju (l-Artikoli 179-190 tat-TFUE); l-approssimazzjoni tal-liġijiet biex jittejjeb l-istabbiliment u l-funzjonament tas-suq intern (l-Artikolu 114 tat-TFUE); il-moviment liberu tal-merkanzija (l-Artikoli 28, 30, 34 u 35 tat-TFUE); il-moviment liberu tal-persuni, is-servizzi u l-kapital (l-Artikoli 45-66 tat-TFUE); l-edukazzjoni, il-formazzjoni vokazzjonali, iż-żgħażaġħ u l-isport (l-Artikoli 165 u 166 tat-TFUE); u l-kultura (l-Artikolu 167 tat-TFUE). Dawn huma l-koll elementi kruċjali għal Ewropa Diġitali.

L-OBJETTIVI

L-[Agenda Diġitali għall-Ewropa](#)^[2] (DAE), li tibni fuq l-Istrateġija ta' Lisbona, giet maħsuba bħala waħda mis-seba' inizjattivi emblematiċi tal-istrateġija Ewropa 2020 adottata mill-Kummissjoni. L-aġenda giet ippubblikata f'Mejju 2010 bil-għan li tiddefinixxi r-rwol ewleni ta' faċilitatur li se jkollhom jiżvolġu l-ICTs biex l-Ewropa tirnexxi fl-oġġettivi ambizzjużi tagħha għall-2020. Biex jiġi żgurat ambjent diġitali ġust, miftuħ u sigur, il-Kummissjoni bniet l-[Istrateġija għal Suq Uniku Diġitali](#) fuq tliet pilastri: it-titjib fl-aċċess tal-konsumaturi u l-impriżi għall-prodotti u s-servizzi diġitali fl-Ewropa kollha; il-ħolqien tal-kundizzjonijiet it-tajba biex in-netwerks u s-servizzi diġitali jiffjorixxu u l-massimizzazzjoni tal-potenzjal għat-tkabbir tal-ekonomija diġitali.

[1]Tabella ta' valutazzjoni diġitali – <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/scoreboard>

[2]Agenda Diġitali għall-Ewropa – <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/europe-2020-strategy>

IL-KISBIET

Mill-ftuħ tas-suq tat-telekomunikazzjoni għal kompetizzjoni sħiħa fl-1 ta' Jannar 1998 u l-bidu tal-implimentazzjoni tagħha, il-proposti legiżlattivi prinċipali stabbiliti fl-Istrateġija għal Suq Uniku Diġitali bħala prijoritajiet bdew isiru realtà.

L-ewwel nett beda jingħata aċċess aħjar lill-konsumaturi u n-negozji għall-prodotti u s-servizzi diġitali fl-Ewropa, u l-UE ngħatat sistema avvanzata ta' drittijiet tal-utenti u protezzjoni għall-konsumaturi u n-negozji, li tinkludi:

- tnaqqis fil-prezzijiet tal-[komunikazzjoni elettronika](#) u t-tmiem tat-tariffi tar-roaming fl-14 ta' Ġunju 2017 ("Roam Like At Home")^[3];
- titjib fil-konnettività tal-internet għal kulhadd b'kopertura komprensiva bażika tal-broadband, primarjament minhabba l-iżviluppi fil-broadband mobbli u bis-satellita biex tiġi żviluppata konnettività tal-gigabits għall-muturi soċjoekonomiċi kollha ewlenin bl-użu armonizzat tal-[faxxa ta' frekwenzi 470-790 MHz fl-Unjoni](#) u l-ftuħ tal-broadband għal internet mobbli 5G minn hawn u l-2020; kalendarju komuni għall-[varar kummerċjali koordinat tal-5G fl-2020](#); Wi-Fi bla ħlas offrut f'hotspots għaċ-ċittadini u l-viżitaturi fl-ispazji pubbliċi kullimkien fl-Ewropa permezz ta' WiFi4EU^[4]; faxxa 700 Mhz ta' kwalità għolja; fond tal-broadband għall-Facilità Nikkollegaw l-Ewropa (b'appoġġ għall-infrastrutturi tan-netwerks diġitali);
- protezzjoni aħjar għall-konsumaturi fil-qasam tat-telekomunikazzjoni permezz tal-legiżlazzjoni dwar il-privatezza (id-Direttiva 2009/136/KE) u l-protezzjoni tad-data (id-Direttiva 95/46/KE), imtejba ulterjorment bil-qafas regolatorju l-ġdid dwar il-protezzjoni tad-data (ir-[Regolament \(UE\) 2016/679](#) u d-[Direttiva \(UE\) 2016/680](#)); bit-tiżiħ tal-mandat tal-Aġenzija Ewropea dwar is-Sigurtà tan-Netwerks u l-Infurmazzjoni (ENISA)^[5] wara l-adozzjoni tar-[riżoluzzjoni tal-Parlament](#), segwita mill-[proposta tal-Kummissjoni](#) u s-Summit ta' Tallinn; bil-ħolqien ta' pjattaforma online għas-soluzzjoni tat-tilwim bejn il-konsumaturi u n-negozjanti^[6]; bil-ħolqien tal-pjattaforma giponet.org, li tgħin biex tagħmel l-implimentazzjoni tal-governanza tal-internet aktar demokratika u faċli biex tintuża^[7]; bil-[legiżlazzjoni dwar l-imblukkar ġeografiku](#) li timpedixxi diskriminazzjoni diretta u indiretta abbażi tan-nazzjonalità tal-konsumaturi, il-post tar-residenza jew il-post ta' stabbiliment fit-tranzazzjonijiet kummerċjali transfruntiera bejn in-negozjanti u l-konsumaturi fl-UE; bl-awtorizzazzjoni tal-użu tad-drittijiet tal-awtur għall-persuni li jkollhom diffikultà biex jaqraw materjal stampat; bl-introduzzjoni tan-numru uniku Ewropew tal-emergenzi 112 (id-[Direttiva 2009/136/KE](#)), il-helpline 116000 għat-tfal irrappurtati

[3]Dikjarazzjoni kongunta maħruġa mill-Presidenza Maltija tal-Kunsill tal-Unjoni Ewropea, il-Parlament Ewropew u l-Kummissjoni Ewropea fl-14 ta' Ġunju 2017: http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-17-1590_mt.htm

[4]Adottat mill-Kunsill fid-9 ta' Ottubru 2017. <https://www.consilium.europa.eu/mt/press/press-releases/2017/10/09/free-wifi4eu-internet-hotspots/>

[5]Ir-Regolament (UE) Nru 526/2013: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/mt/TXT/?uri=CELEX:32013R0526>

[6]Il-pjattaforma hija aċċessibbli fuq: <http://ec.europa.eu/consumers/odr/> u hawnhekk tista' ssib informazzjoni addizzjonali: https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/consumers/resolve-your-consumer-complaint_mt

[7]Il-pjattaforma ġiet varata mill-Kummissjoni, f'koordinazzjoni mal-Osservatorju Globali tal-Politika tal-Internet (GIPO), fit-22 ta' April 2015.

nieqsa, il-helpline 116111 tat-tfal u l-helpline 116123 għal appoġġ emozzjonali; u bil-possibbiltà li persuna tibdel l-operatur tat-telefonija fissa jew mobbli fi żmien ġurnata xogħol waqt li żżomm in-numru tat-telefon originali, l-hekk imsejja "portabbiltà tan-numru" (id-Direttiva 2009/136/KE).

It-tieni, biex jinholqu l-kundizzjonijiet it-tajba sabiex in-netwerks u s-servizzi diġitali jiffjorixxu fil-livell tal-UE, il-Korp ta' Regolaturi Ewropej tal-Komunikazzjonijiet Elettronici (BEREC) (ir-[Regolament \(UE\) 2018/1971](#)) jipprevedi l-kooperazzjoni bejn ir-regolaturi nazzjonali u l-Kummissjoni u jippromwovi l-añjar prattiki u approċċi komuni, filwaqt li jara li tiġi evitata regolamentazzjoni inkonsistenti li tista' tfixkel il-kompetizzjoni fis-suq uniku tat-telekomunikazzjoni. Fir-rigward tal-ġestjoni tal-ispettru, il-programm pluriennali tal-politika tal-ispettru tar-radju jistabbilixxi d-direzzjonijiet u l-oġġettivi tal-politika għall-ippjanar strateġiku u l-armonizzazzjoni tal-ispettru tar-radju. Dan jiżgura li s-suq intern jiffunzjona fl-oqsma tal-politika tal-Unjoni li jinvolvu l-użu tal-ispettru, bħall-komunikazzjoni elettronika, ir-riċerka, l-iżvilupp teknoloġiku u l-ispazju, it-trasport, l-enerġija u l-politika awdjoviżiva.

It-tielet nett, l-Aġenda Diġitali għall-Ewropa għandha l-għan li timmassimizza l-potenzjal għat-tkabbir tal-ekonomija diġitali, billi tippromwovi l-ħiliet diġitali u informatika ta' livell għoli, id-diġitalizzazzjoni tal-industrija u s-servizzi, l-iżvilupp tal-intelliġenza artifiċjali u l-modernizzazzjoni tas-servizzi pubbliċi^[8]. Ġew adottati [regoli ġodda dwar il-portabbiltà tas-servizzi diġitali](#) biex, meta jkunu f'pajjiż ieħor tal-UE, il-konsumaturi jkollhom aċċess għall-kontenut online li jkunu ħallsu għalih f'pajjiżhom. Dawn ir-regoli bdew japplikaw mill-1 ta' April 2018.

IR-RWOL TAL-PARLAMENT EWROPEW

Il-Parlament huwa favur politika robusta u avvanzata fil-qasam tal-ICTs u kien attiv ħafna fl-adozzjoni ta' atti leġiżlattivi f'dan ir-rigward. Barra minn hekk, il-Parlament ikkontribwixxa kontinwament biex tinzamm l-enfasi fuq kwistjonijiet relatati mal-ICTs, permezz ta' rapporti fuq inizjattiva proprja, mistoqsijiet orali u bil-miktub, studji^[9], workshops^[10], opinjonijiet u riżoluzzjonijiet, kif ukoll permezz ta' appelli għal koordinazzjoni akbar fl-isforzi nazzjonali għall-iżvilupp ta' servizzi pan-Ewropej u appoġġ min-naħa tal-UE għar-riċerka u l-iżvilupp fil-qasam tal-ICTs^[11].

[Il-Parlament fakkar](#) fil-bżonn li jintuża l-ispettru tad-"dividend diġitali" biex iċ-ċittadini kollha tal-UE jkollhom aċċess għall-broadband, u enfasizza li hemm bżonn aktar azzjoni biex jiġi żgurat aċċess veloċi u kullimkien għall-broadband, kif ukoll litteriżmu u kompetenzi diġitali għaċ-ċittadini u l-konsumaturi kollha. Fl-istess ħin il-Parlament jippromwovi bil-qawwi n-[newtralità teknoloġika](#), in-"newtralità tal-internet" u l-"libertajiet tal-internet" għaċ-ċittadini Ewropej, kif ukoll miżuri dwar l-aċċess għal jew l-użu ta' servizzi u applikazzjonijiet permezz tan-netwerks tat-telekomunikazzjoni, abbażi

[8] Il-Prim Ministru tal-Estonja Jüri Ratas dwar is-Summit Diġitali ta' Tallinn.

[9] It-Think Tank tal-PE: <http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/mt/0083c7a4db/Think-Tank.html#studies>

[10] Il-Kumitati tal-Parlament Ewropew: <http://www.europarl.europa.eu/committees/mt/events.html?id=workshops#documents>

[11] "Ubiquitous Developments of the Digital Single Market", studju mħejji għall-Kumitat għas-Suq Intern u l-Ħarsien tal-Konsumatur tal-Parlament Ewropew, 2013: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2013/507481/IPOL-IMCO_ET\(2013\)507481_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2013/507481/IPOL-IMCO_ET(2013)507481_EN.pdf)

tar-rispett għad-drittijiet u l-libertajiet fundamentali taċ-ċittadini. Dawn il-miżuri jridu jiżguraw ukoll li l-fornituri tas-servizz tal-internet ma jillimitawx il-kapaċità tal-utenti li jiksbu aċċess għal kontenut u applikazzjonijiet u/jew li jużaw is-servizzi tal-għażla tagħhom^[12].

Il-Parlament qed jikkonsolida dawn il-garanziji sistematikament permezz tal-leġiżlazzjoni. Qiegħed fuq quddiem nett fit-tneħħija tal-ostakli fis-Suq Uniku Diġitali u l-modernizzazzjoni tar-regoli tal-telekomunikazzjoni tal-UE għall-prodotti u s-servizzi diġitali u tad-data tal-lum biex tiġi massimizzata d-diġitalizzazzjoni tas-setturi tas-servizzi Ewropew u b'hekk jinholqu impjiegi u opportunitajiet ġodda. L-għan hu li tingħata spinta lill-kummerċ transfruntier, jiġu armonizzati r-regoli kuntrattwali diġitali, jiġu żgurati servizzi ta' konsenja transfruntiera tal-pakketti bi prezzijiet aċċessibbli, jiġi appoġġjat il-fluss liberu tad-data mhux personali u jiġu implimentati proċeduri aktar sempliċi għad-dikjarazzjoni tal-VAT. Għalhekk, il-Parlament tejjeb l-aċċess għad-data u t-trasferiment tagħha għal kulhadd bil-ħolqien ta' standards dwar in-newtralità tan-netwerks, l-armonizzazzjoni tal-użu tal-faxxa ta' frekwenzi 470-790 MHz, l-appoġġ għal konnessjonijiet tal-WiFi bla ħlas fl-ibliet u l-irħula kollha (Wifi4EU), l-investiment f'informatika ta' livell għoli u fil-cloud tax-xjenza (il-Cloud Ewropew tax-Xjenza Miftuħa) u t-tmiem tat-tariffi tar-roaming fit-territorju tal-UE. Il-Parlament beda u lesta xogħol leġiżlattiv importanti dwar [miżuri biex tonqos l-ispiza għall-installazzjoni ta' netwerks tal-komunikazzjoni elettronika b'veloċità għolja](#)^[13] u r-[Regolament dwar l-identifikazzjoni elettronika u s-servizzi fiduċjarji għal tranżazzjonijiet elettroniċi fis-suq intern](#) biex jiffaċilita l-kummerċ elettroniku.

Barra minn hekk, il-Parlament iffinalizza x-xogħol leġiżlattiv dwar titjib fil-protezzjoni tad-data permezz ta' riforma tal-[qafas tal-protezzjoni tad-data u r-regoli tas-sigurtà ċibernetika](#), bl-approvazzjoni tal-ħolqien ta' qafas tas-sigurtà Ewropea tal-ICT, l-organizzazzjoni taċ-ċertifikazzjoni tal-ICT fl-UE, il-promozzjoni tal-investiment f'kapaċitajiet industrijali essenzjali għaċ-ċibersigurtà, garanzija ta' applikazzjoni effettiva tal-protezzjoni tal-persuni fiżiċi fir-rigward tal-ipproċessar tad-data bħala dritt fundamentali (id-[Direttiva \(UE\) 2016/680](#)) u l-protezzjoni tal-persuni fiżiċi fir-rigward tal-ipproċessar ta' data personali u l-moviment liberu ta' tali data (ir-[Regolament \(UE\) 2016/679](#)). Dan ir-Regolament għandu l-għan li jikkoreġi l-frammentazzjoni fl-implimentazzjoni tal-protezzjoni tad-data fl-Unjoni kollha, l-inċertezza legali u l-perċezzjoni mifruxa fost il-pubbliku li jeżistu riskji sinifikanti għall-protezzjoni tal-persuni fiżiċi (partikolarment fir-rigward tal-attività online). Dan l-aħħar, il-Kumitat għal-Libertajiet Ċivili, il-Ġustizzja u l-Affarjiet Interni (LIBE) tal-Parlament Ewropew ivvota favur regoli dwar ir-rispett għall-ħajja privata u l-protezzjoni tad-data personali fil-komunikazzjoni elettronika sabiex jiġi ffaċilitat il-kummerċ^[14].

Il-Parlament qed isegwi mill-qrib l-implimentazzjoni tal-pjan direzzjonali tal-istrategija għal Suq Uniku Diġitali (DSM) min-naħa tal-Kummissjoni u għalhekk adotta riżoluzzjoni bit-titlu "[Lejn Att dwar is-Suq Uniku Diġitali](#)". Bħalissa l-Parlament qed iwettaq xogħol leġiżlattiv estensiv fuq il-proposti pprezentati bħala segwitu għall-

[12] [ĠU C 153 E, 31.5.2013, p. 128.](#)

[13] Id-Direttiva 2014/61/UE: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/MT/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2014.155.01.0001.01.MLT (ĠU L 155, 23.5.2014, p. 1).

[14] [COM\(2017\)0010.](#)

istrategija DSM u r-riżoluzzjoni msemmija hawn fuq, biex jiġu indirizzati kwistjonijiet bħall-imblukkar ġeografiku ingustifikat^[15], il-konsenja transfruntiera tal-pakketti^[16], il-portabbiltà transkonfinali tal-kontenut online^[17], ir-reviżjoni tar-Regolament dwar il-Kooperazzjoni fil-Protezzjoni tal-Konsumaturi^[18], is-servizzi tal-midja awdjoviziva^[19], il-kuntratti għall-bejgħ online u bejgħ mill-bogħod ieħor ta' oġġetti^[20], u l-kuntratti għall-provvista ta' kontenut diġitali^[21].

Mariusz Maciejewski / Frédéric Gouardères
05/2019

[15][COM\(2016\)0289](#).

[16][COM\(2016\)0285](#).

[17][COM\(2015\)0627](#).

[18][COM\(2016\)0283](#).

[19][COM\(2016\)0287](#).

[20][COM\(2015\)0635](#).

[21][COM\(2015\)0634](#).

